No. 30. 1845

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 11 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Maart.

Het wetsontwerp betrekkelijk het verleenen van een millioen fr. aan het gouvernement voor geheime fondsen, is gisteren in de kamer der pairs met 111 tegen 44 stemmen aangenomen. Voor dat het tot deze stemming gekomen is, hebben er in de kamer niet alleen zeer levendige discussiën plaats gehad, maar is het tot personaliteiten gekomen, waarin men elkander verwijtingen gedaan en hatelijkheden gezegd heeft, zooals zelden in deze kamer gehoord worden. Op het eind der zitting van den 6den hield de heer *de Boissy* eene hevige redevoering die de ontevredenheid van een deel der kamer gaande maakte; hij beschuldigde het kabinet van het koningschap aan haat bloot te stellen, en zeide dat de meerderheid van de kamer der pairs slechts dáárom het ministerie toegedaan was, omdat zij uit afhankelijke lieden, uit ambtenaren bestond. Ten bewijze wilde hij eene statistiek geven, bewerende dat van de 280 aanwezende leden, er 150 traktementen uit 's lands kas trokken. Deze woorden werden door eene algemeene opschudding en door eene woordenwisseling gevolgd tusschen den heer *de Boissy* en de generaals *Colbert* en *Gourgoud*, die zoo hoog liep, dat er uitdagingen werden gedaan, en de president, na de kamer geraadpleegd te hebben, den heer *de Boissy* tot de orde riep.

Bij de opening der zitting van den 7den nam de president het woord en gaf der vergadering te kennen, dat hij den maarschalk *Valée*, den heer *Frank-Carré*, den heer *de Boissy* en den generaal *Colbert* in zijn kabinet ontboden had, en aldaar eene explicatie [illegible] twist geen verder gevolg zou hebben. Daarop zette de heer *de Boissy* zijne afgebrokene rede voort; hij was het niet eens met den minister van binnenlandsche zaken, die 's lands voorspoed zoo hoog geroemd had. Zoo de voorspoed bestond in veel uit te geven, ja, dan was Frankrijk voorspoedig; maar dat was toch de ware voorspoed niet, daar er meer uitgegeven dan ontvangen werd; de vlottende schuld beliep 760 millioenen, zijnde eene vermeerdering van 500 millioenen. Wat de buitenlandsche gesteldheid betrof, Frankrijk was, volgens den spreker, in de vier jongste jaren, zeer verschillend van het vroegere Frankrijk, van de republiek, van het keizerrijk en van de restauratie. Hij was geen legitimist, hij was Franschman, en als zoodanig moest hij zeggen dat de restauratie hare schoone zijde heeft gehad: zij had Spanje den oorlog aangedaan en Algerie veroverd, in weerwil van Engeland. De spreker onderzocht vervolgens in dien zelfden geest de acten der ministers. van openbaar onderwijs en van marine, en legde laatstgenoemden minister minachting jegens het pairschap en ondankbaarheid jegens de restauratie ten laste, verwijten die den heer *de Mackau* noopten den spreker deswege bepaalde verklaringen af te vorderen.

De heer *Dubouchage*, die daarna het woord voerde, sprak over de conversie der rente. Hij verweet het ministerie dat het geen veerkracht genoeg op dit punt had, om bepaald te verklaren, dat men de 5 pCt. niet converteren zou; voorts sprak hij over het ongeoorloofd officieel noteren ter beurze der 3 pCt. Spaansche binnenlandsche schuld, hetwelk de heer *Guizot* stellig ontkende het geval te zijn; eindelijk sprak hij over de aanmatiging van Engeland, dat alleen en in zijn voordeel in de geschillen van de Plata-republiek wilde tusschen beide komen; eene onderstelling die de heer *Guizot* insgelijks bepaald ontkende.

De graaf *Beugnot*, die daarna sprak, verwonderde zich dat men het mandement van den Aartsbisschop van Lyon aan den staatsraad had opgedragen.

— De kamer der afgevaardigden houdt zich nog met het ontwerp betrekkelijk de burgerlijke pensioenen bezig. — In de zitting van eergisteren heeft de heer *Muret de Bort* zijn voorstel nopens de conversie der 5 pCt. rente gelezen, en is besloten de discussie daarover te openen na de behandeling van het tegenwoordig ontwerp in beraadslaging. — De heer *de Remusat* zal het door hem gedaan voorstel aanstaanden Maandag ontwikkelen.

— Men zegt dat de minister van marine eerstdaags een nieuw ontwerp zal aanbieden voor de regeling der overzeesche vaart. Het ontwerp zou de strekking hebben om voor die vaart zoo wel de hulp van den stoom als van de zeilen aan te wenden.

— De exploitatie van den spoorweg naar de noordelijke grenzen zal, zegt men, den 3den April aanstaande in het openbaar worden aanbesteed.

— Naar men verzekert zal de hertogin weduwe *van Orleans* dit jaar hare familie te Mecklenburg bezoeken.

— Ll. Woensdag, terwijl de hertogin *van Aumale* en de prinses *Clementine* de dienst in de kerk van St.-Roch bijwoonden, hoorde men eensklaps een geweldigen slag door het springen van een petard veroorzaakt, en zulks bragt niet weinig ontsteltenis onder de vergaderde menigte. Een persoon, als de vermoedelijke dader gearresteerd, is bij onderzoek gebleken onschuldig te zijn en op vrije voeten gesteld. Donderdag morgen heeft de koningin de mis in die kerk bijgewoond en de geestelijkheid de verzekering gegeven dat de schrik geen nadeelige gevolgen voor de prinsessen had gehad.

— De berigten uit Madrid van den 1sten Maart behelzen niets van belang. De kamer beraadslaagde over een ontwerp betrekkelijk bedelarij en landlooperij. De onderscheidene [illegible] opgedragene ontwerpen.

Men sprak te Madrid veel over ontstane moeijelijkheden tusschen den spaanschen gezant aldaar, hertog van *Soto Maijor*, en den hertog der Overwinning (*Espartero*), ter zake dat diens echtgenoote zich in de tribune van de ambassade had vertoond.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 117,80; 3 pCt. 85,29; Nap. r. 101,75; Spanje 5 pCt. 38¼; 3 pCt. 41.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Maart.

Dezer dagen is alhier een diefstal van zoo veel gewigt gepleegd, als men zich in onze stad niet weet te herinneren. Zie hier hoe de zaak zich heeft toegedragen. Gisteren in den vroegen ochtend maakte een aanzienlijk kapitalist aan de overheid bekend, dat hem eene som van *honderd duizend* guldens, bestaande uit de gangbaarste staatseffecten, ontvreemd geworden was. Als vermoedelijke dader gaf hij zijnen kantoorbediende op, die, eenige dagen te voren om verlof gevraagd hebbende, ten einde bij vrienden of bloedverwanten een bezoek af te leggen, nog niet teruggekeerd was. Deze kantoorklerk was kassier en boekhouder bij dien kapitalist, een reeds bejaard en ongehuwd man, en had zich deszelfs vertrouwen en vriendschap in een' zoo hoogen graad weten te verwerven, dat hem in deszelfs testament een legaat van omstreeks hetzelfde bedrag als dat van den diefstal was toegekend. Derhalve was het voor hem niet slechts eene gemakkelijke zaak, om dien roof te plegen, maar hij had ook, om den regtmatigen eigenaar de wedererlanging van zijn eigendom te verzwaren, de verkoopacten, over die effecten opgemaakt, vernield en de bladen, waarop dezelve aangeteekend stonden, uit de kantoorboeken gescheurd. Ten einde nu de te dezen behoeve vereischte stappen te kunnen doen, waartoe eene nadere omschrijving der ontvreemde effecten noodzakelijk is, heeft de gezegde kapitalist dienaangaande aanvraag gedaan bij die huizen, van welke hij dezelve, naar hij zich kan herinneren, voor langeren of korteren tijd ontvangen heeft.

— In de zitting van den Zwitserschen landdag van den 1sten hebben nog verscheidene leden het woord gevoerd als de heer *Brosi*, afgevaardigde uit Graauwbunderland, die zich voor de geheele verdrijving der Jezuiten uit Zwitserland verklaarde, edoch zoo veel mogelijk met zachte middelen. De Roomsche afgevaardigde uit Argau, de heer *Wieland*, wilde de dadelijke verdrijving der Jezuiten, des noods met kracht van wapenen. De heer *Noeff*, gedeputeerde van S. Gall, een kanton, waar de beide partijen bijna even sterk zijn, meende ook dat het thans tijd was geworden met ernst op het vertrek der Jezuiten aan te dringen. De heer *Grieshaber*, afgevaardigde uit Schaffhouse, verklaarde zich ook voor de verdrijving. De heer *Kern*, uit Thurgau, zeide, dat zijne instructien hem oplagen te stemmen voor de verdrijving der Jezuiten, evenwel onderscheid makende tusschen Lucern en die kantons, waar de Jezuiten reeds lang zetel hadden, met welke kantons men eerst later moest onderhandelen. Daarna voerde de heer *Drueij*, voorzitter van het voorloopig bestuur van Waadland, het woord.

Den 2den heeft de landdag geene zitting gehouden. In die van den 3den hebben de afgevaardigden van Genève, Neufchatel en Zurich in eenen gematigden zin gesproken. Daar de beraadslagingen der kantons hiermede waren geëindigd, is men tot de vrije discussie overgegaan, en heeft de heer *Neuhaus*, afgevaardigde van Bern, het eerst het woord opgenomen, en op de dadelijke verdrijving der Jezuiten aangedrongen.

— In berigten uit St. Petersburg van den 27sten Februarij vindt men een rescript van Keizer *Nicolaas* betrekkelijk de benoeming van den graaf *Woronzoff* tot opperbevelhebber over de Russische troepen in den Kaukasus. Het blijkt daaruit, dat die generaal met zijn opperbevelhebberschap de betrekking van stadhouder in die landstreek en een daaraan verbonden uitgestrekt gezag in burgerlijke aangelegenheden zal vereenigen.

— De Augsburger *Allgemeine Zeitung* geeft het volgende berigt uit Konstantinopel van 12 Februarij:

» De Porte heeft onlangs eene nieuwe, maar, zoo ver men tot hiertoe weet, vergeefsche poging gedaan, om in Syrie de rust en orde te herstellen. In eene aan de vertegenwoordigers der vijf mogendheden gerigte circulaire, waarin zij breed uitweidde over de in dat gewest voortdurend heerschende treurige wanorde, heeft zij verklaard, dat zij, om beide de partijen te bevredigen, in de gemengde of door Drusen en Maronieten gelijktijdig bewoonde districten, twee Wekils, eenen Drusischen en eenen Maronitischen, wilde aanstellen, die van elkander onafhankelijk, maar aan den Muschir van Saïda ondergeschikt zouden zijn. Tevens heeft de Porte zich bereid verklaard om haar aandeel in de aan de Maroniten toegestane schadevergoeding werkelijk uit te betalen, en hetzelve niet, zoo als haar voornemen was geweest, in mindering te doen strekken van de achterstallige schatting, aan haar door de Maronieten verschuldigd. Twee der gezanten, die van Oostenrijk en Frankrijk, verklaarden zich voor de aanneming van deze voorstellen; de Russische hield zich onzijdig, terwijl de Engelsche en Pruissische de bestaande inrigting in den Libanon gehandhaafd wilden hebben. Over het algemeen laat men aan de billijkheid van de voorstellen der Porte alle regt wedervaren."

Als naschrift van dit berigt wordt gemeld: » Zoo even verneemt men, dat de Porte bij eene nota aan de vreemde gezanten heeft aangekondigd, dat zij besloten had de bovenbedoelde maatregelen in den Libanon in te voeren. De gezanten hebben daarover eene nieuwe conferentie gehouden, en aan de Porte geantwoord, dat zij van de ontvangen mededeeling berigt aan hunne hoven hadden gezonden, zonder zich voor alsnog omtrent de goed- of afkeuring der voorgestelde schikking te kunnen verklaren."

ENGELAND.

LONDEN, den 6den Maart.

In het Lagerhuis zijn eergisteren debatten gehouden over den tijd op welken de veranderde regten op de suikers ingevoerd zouden worden. Volgens het voorstel des Kanseliers van den Exchequer zou zulks den 14 dezer geschieden; de heer *Williams* wilde een langeren termijn stellen, dewijl anders de groote handelaars geen genoegzamen tijd hebben zouden om hunnen voorraad af te zetten, maar hiertegen werd van de zijde der Ministers aangemerkt, dat het verlies voor de schatkist, gedurende iedere week dat de zaak onbeslist bleef, tusschen de vijftig- en honderdduizend ponden sterling beloopen zou, en dat, scheen het aan den eenen kant ook hard dat de houders hunnen voorraad niet geheel konden plaatsen, de verbruikers, aan den anderen kant, bij langer uitstel, ook al de voordeelen der beraamde vermindering niet genieten zouden. Na nog eenige mededeelingen, door sir *R. Peel* gedaan, is ten slotte overeengekomen de verdere behandeling der zaak tot aanstaande vrijdag te verschuiven, waardoor de Regering de gelegenheid zal hebben om, na ingewonnen inlichtingen, te besluiten of zij het beginsel van klassificatie al dan niet aannemen zal.

Gisteren heeft het Huis zich voornamelijk met het rapport der commissie wegens de vorming van committés voor de spoorwegen bezig gehouden. Twee en twintig besluiten dienaangaande zijn zonder bedenking, twee andere na eenige woordenwisseling genomen. Zij betroffen de geëischte verklaring der leden dier commissien, dat zij geen onmiddellijk of middellijk belang bij de spoorwegen hadden, die onder hun toezigt gesteld werden en de verpligting om de benoeming tot lid eener zoodanige commissie aan te nemen.

— Den 5den dezer werd in de fabriek van de werktuigmakers *Samuda* een nieuwgemaakte stoomketel beproefd, welke met een verschrikkelijken slag van elkander sprong. Vier werklieden bleven op de plaats dood; de directeur der werkplaats en nog zeven andere arbeiders zijn zoo zwaar gekwetst, dat voor het behoud van de meesten hunner gevreesd wordt. Een der lijken is ongeveer 120 Engelsche ellen over eene kreek geworpen, welke de Theems daar ter plaats vormt. Het gebouw waar de ketel stond is deels in de lucht geworpen, deels ingestort. De ketel zelf was in drie stukken gebersten; een derzelve, 700 kwintalen zwaar, is over de naburige huizen heen gevlogen en 300 ellen van de plaats nedergekomen, een ander, van 500 kwintalen, 100 voeten ver, in een veld. Het derde stuk is op den grond blijven liggen. Van een der werklieden, die op den ketel stond, toen hij sprong, zijn de verscheurde stukken 600 voeten ver van de plaats der uitbersting gevonden.

— Blijkens de Lissabonsche brieven tot 26 Februarij, waren toen de onderhandelingen wegens de conversie der buitenlandsche schuld, of nominale 5 percents, in 4 percents schuld, tot een gewenscht einde gebragt. In de Kamer der Pairs was, hoewel niet zonder grooten tegenstand, een wetsontwerp, waarbij de invoer van alle vreemde granen als contrabande beschouwd en aan zware straffen onderworpen wordt, in zijn geheel doorgegaan, maar moest nog nader artikelsgewijze behandeld worden.

— De jongste berigten van Monte Video bevestigen het vroeger gerucht, dat die stad, bij de afzending dezer berigten, volkomen in staat was om het uit te houden tot dat de bemiddelende Mogendheden den tijd gehad zouden hebben om tusschen beide te treden. Men zegt dat de instructien der Engelsche Regering dienaangaande heden afgezonden zijn.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. zaturdag heeft de centrale afdeeling haar algemeen verslag uitgebragt over het ontwerp van wet, betrekkelijk den doorvoer, welk verslag is van den volgenden inhoud:

» Ten einde aan den wensch van den Nederlandschen handel te voldoen, dat het doorvoerregt hier te lande, alsmede het scheepvaartregt op den Rijn, zou worden afgeschaft, heeft de Regering, reeds in de zitting van de centrale commissie voor de Rijnvaart in 1843 en later in 1844, eene voordragt gedaan tot eene geheele en onvoorwaardelijke afschaffing van het scheepvaartregt op den Rijn, doch welke tot dusverre geene gewenschte uitkomst heeft gehad. Daar nu evenwel eenige Rijnoever-Staten zich bereid hebben verklaard, om terstond tot het voorstel van Nederland toe te treden, en andere reeds voorwaardelijk hunne scheepvaartregten hebben afgeschaft, zoo acht de Regering het in dezen stand van zaken van belang, dat zij de bevoegdheid bezitte, om, zonder door onderhandelingen te worden opgehouden, dadelijk te kunnen overgaan tot eene billijke vergelding, en om in spoed vereischende gevallen dezelve te kunnen bevoordeelen anders dan door het sluiten van verdragen.

» Daar de Regering in het voorloopig verslag van het ontwerp van wet betrekkelijk het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer heeft opgemerkt, dat de meerderheid der leden van de Kamer zelve een stelsel van geheel vrijen doorvoer wenschelijk acht, en zij van voornemen is, de gelegenheid tot eene definitieve beslissing omtrent dit onderwerp open te stellen, door het brengen van eene wijziging in art. 2 van het bovengenoemd ontwerp van wet, zoo heeft zij verlangd, in afwachting van de verdere behandeling van het tarief, voorloopig tot ultimo December 1845 gemagtigd te worden tot de vermindering, opheffing of teruggave van regten.

» De groote meerderheid der 46 leden, die aan het onderzoek hebben deel genomen, heeft de strekking van de daartoe gedane voordragt algemeen goedgekeurd, en zich derhalve daarmede wel kunnen vereenigen.

» In het algemeen wilden eenige leden niet geacht worden, door de aanneming dezer wet, in te stemmen met het gevoelen der Regering, uitgedrukt in de 6de en 7de alinea der memorie van toelichting, ten opzigte van de bevoegdheid, om bij traktaten veranderingen in de wetten daar te stellen.

»Ten aanzien van artikel 1 is nog opgemerkt, dat men de stellige verzekering wenschte te bekomen, dat de teruggave niet zou kunnen geschieden aan bijzondere personen, aan welke men wilde, dat geene gunsten konden worden toegekend.

»Eindelijk hebben eenige leden gemeend, dat meer duidelijk in de wet behoorde uitgedrukt te worden, dat de bevoegdheid tot opheffing der doorvoerregten alleen ten opzigte van de regten op den Rijn wordt verleend, waaromtrent ook zij eene bepaalde verzekering wenschten te ontvangen."

Wordt besloten, de beraadslagingen over het gemelde ontwerp te bepalen op heden (Maandag), des morgens ten elf ure.

Is ontvangen eene missive van den Hoogen Raad, waarbij wordt toegezonden eene lijst van aanbeveling van zes candidaten, om bij de vervulling der, door het overlijden van den heer Mr. *A. W. Philipse*, opengevallene betrekking van Raadsheer in denzelven Raad, in aanmerking te komen. Op deze lijst komen voor de heeren:

1°. Mr. *S. de Wind*, vice-president van het provinciaal geregtshof in Zeeland; 2°. Mr. *A. P. van Deinse*, president van de arrondissements-regtbank te Middelburg; 3°. Mr. *J. A. Philipse*, vice-president van het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland; 4°. Mr. *J. P. Noiret de Bruyn*, advocaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden; 5°. Mr. *P. E. Piepers*, advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland; 6°. Mr. *G. van Eysselstein*, raadsheer in het provinciaal geregtshof van Zeeland.

Wordt besloten, aanstaanden vrijdag over te gaan tot de verkiezing van drie candidaten, tot aanvulling der bedoelde opengevallen betrekking.

Onderscheidene ingekomen verzoekschriften worden verzonden naar de daartoe bestemde commissie, welke verslag doet bij monde van de heeren *van Naamen*, *Telting*, *Storm* en *Wichers*, op een aantal in hare handen gestelde stukken. Dezelve hebben betrekking: 1°. tot het gedane voorstel wegens de Grondwetsherziening. In sommige requesten wordt eenvoudig op de aanneming van het gedane voorstel aangedrongen; in andere worden nog meerdere wijzigingen dan de voorgedragene, verlangd; in eenige wordt het wenschelijke en noodzakelijke der herziening betoogd; in andere wordt daarover in het breede uitgeweid. Onder de adressen, waarop te dezen aanzien rapport gedaan is, behooren die uit Hattem, Wijk bij Duurstede; van den heer *Oostveen*, te 's Gravenhage; uit Elburg, Apeldoorn, Nymegen; van den heer Mr. *Robidé van der Aa*, te Arnhem; uit Deventer; van den heer *van Dissel*, med. doctor, te Groenlo, in Gelderland; 22 van ingezetenen uit onderscheidene plaatsen, die hunne toetreding tot het aanhangige voorstel te kennen geven; van Jhr. *Lycklama à Neyholt*, lid van de ridderschip van Vriesland, die zijne aanteekening op het gedane voorstel aan de vergadering mededeeld, enz. — Al deze requesten zullen ter griffie worden nedergelegd.

Nog wordt verslag gedaan: 1°. Op een adres, gezonden uit Noord-Braband, behelzende algemeene beschouwingen ten aanzien van het onderwerp der Grondwetsherziening; 2°. Op een stuk, geteekend *Reutelaer*, waarbij aangedrongen wordt, dat hoogleeraren, bij de herziene Grondwet, geene leden der Kamer zullen mogen zijn; 3°. Op een stuk uit Arnhem, geteekend *Arguz*, die eene herziening der Grondwet, uit een godsdienstig oogpunt beschouwd, verlangt, en 4°. Op een Project-Grondwet, waarbij geen verzoek gevoegd is, en waaruit de bedoeling des inzenders niet blijkt. De commissie heeft onderzoek gedaan naar de inzenders dezer stukken, doch deze waren nergens op te sporen, zoo dat nopens die adressen, overeenkomstig haar voorstel, is overgegaan tot de orde van den dag.

Wijders is er verslag gedaan nopens onderscheidene verzoekschriften, ten aanzien van de ontwerpen van wet: 1°. nopens de uitoefening van de geneeskunst; 2°. betrekkelijk de schutterijen; 3°. wegens het tarief van regten op den in-, uit en doorvoer; 4°. ten opzigte der onteigening ter algemeenen nutte; 5°. het fonds voor den landbouw; 6°. de invordering van 's Rijks directe belastingen; 7°. den accijns op den turf, enz. — Al deze adressen zullen mede ter griffie worden nedergelegd.

De voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen tot rapporteurs gekozen zijn: 1°. over het ontwerp wegens de onteigening ten algemeenen nutte, de heeren: *Duymaer van Twist*, *Schooneveld*, *de Man*, *van Rosenthal* en *Scheers van Harencarspel*; 2°. over dat wegens het fonds voor den landbouw, de heeren: *Repelaer*, *Nederburgh*, *Faber van Riemsdijk*, *Gevers* en *Hinlopen*; 3°. over dat wegens de munt, de heeren: *den Tex*, *Cost Jordens*, *Hooft*, *Gouverneur* en *van Panhuis*; 4°. over dat wegens de akten van den burgerlijken stand, de heeren: *Luyben*, *Gouverneur*, *de Man*, *de Jong* en *Menso*, en 5°. over dat wegens de invordering van 's Rijks directe belastingen, de heeren *Modderman*, *Cost Jordens*, *Wichers*, *Strens* en *van Panhuis*.

Daarna wordt de vergadering tot heden, Maandag, gescheiden.

— Den 5 dezer heeft te Katwijk plaats gehad de openbare aanbesteding van den opbouw van een badhuis, op het duin, ten Noorden van het dorp Katwijk aan Zee, voor eene som van ƒ 20,500.

— De Quæstor-generaal van de algemeene Synode der Nederduitsche Hervormde kerk heeft ter kennisse gebragt, dat de algemeene inzameling, ten behoeve van noodlijdende kerken en personen, in den jare 1844 heeft opgebragt de som van ƒ 31,625,93$^1/_2$.

— Uit 's Hertogenbosch wordt, onder dagteekening van den 4den dezer, gemeld: Naar men verneemt, zal alsnu met 1°. April aanstaande, door de societeit *de Navigatie* alhier, tusschen deze stad en Maastricht, een nieuwe en spoediger dienst voor passagiers worden daargesteld; te weten: van Maastricht naar deze stad door de Zuid-Willemsvaart tot aan Loozen, en van daar door het Belgisch Kempenkanaal tot Lommel, uit welke laatste plaats bij aankomst der volksschuit, eene diligence naar Eindhoven zal vertrekken, om in die stad tijdig genoeg te kunnen aankomen tot het vertrek met de diligence-onderneming van *H. Bogaerts* naar 's Hertogenbosch; zoodat men in één dag van Maastricht, zonder nachtreis, alhier zal kunnen aankomen, terwijl de reis van hier naar Maastricht met overnachting te Eindhoven, langs denzelfden weg zal geschieden, waardoor de passagiers van Amsterdam, Rotterdam en andere Hollandsche plaatsen, die des namiddags te 's Hertogenbosch aankomen en naar Maastricht moeten, dienzelfden avond nog te Eindhoven kunnen wezen, en des anderen daags in Maastricht zullen zijn.

— Volgens de heden ontvangen rivierberigten was het water op onze rivieren over het algemeen vallende en zat het ijs bijna overal nog vast. Het bezat op sommige punten eene vrij aanmerkelijke dikte, zoo als onder anderen in de Maas voor Grave, waar die dikte 26 duim bedroeg en de overtogt van het ijs met paarden en geladene voertuigen van 1000 Nederlandsche ponden, in de rigting van het veer, plaats had. Ook te Gorinchem werd het ijs over het veer op Sleeuwijk te voet en met geladene sleden gepasseerd. Voor Dordrecht was het ijs 18 à 20 duim dik. De rivier zat van daar tot voor Rotterdam en benedenwaarts vast. Het Hollandsch Diep voor den Moerdijk was overdekt met drijfijs. Uit Brielle schrijft men van den 8sten op den middag, dat de zoom ijs was opgebroken tot even boven het veer, doch dat zich overigens meer drijfijs vertoonde.

Den 6den stond het water in den Rhijn voor Keulen op 6 voet 6 duim, zijnde hetzelve in het laatste etmaal 9 duim gevallen.

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men onder dagteekening van 8 Maart.

» Men verneemt, dat er heden een aanvang gemaakt is met de aangekondigde doorijzing op het Noord-Hollandsche kanaal, ofschoon de inteekening daartoe nog niet volledig is.

— De passage aan het veer te Vreeswijk over de Lek met pont en booten geschiedt als voren, doch wordt bij voortduring moeijelijker, dewijl in de sleuf zich veel zoogenaamd gus-ijs vormt. Men passeert de rivier steeds te voet.

— Uit Nijmegen schrijft men, dat het meermalen gebeurd is, dat de Waal twee malen in een winter is digt gevroren, als in 1709; den 13den Januarij ging men de rivier te voet over; den 13den Februarij was de rivier open; den 28sten weder digt; den 1sten Maart ging het ijs weder los en den 2den liep men andermaal over het ijs, hetwelk tot den 7den duurde. In dien winter vond men veel klein gevogelte dood gevroren. In 1786, in 1812 en in 1840 had men insgelijks 2 malen de rivier met eene sterke ijskorst bedekt.

— In de *Javasche Couranten*, van 6 tot 13 November, leest men de volgende berigten:

» *Batavia*, 5 November 1844.

» Op den 19den October jl. is ter reede van Soerabaija aangekomen het Engelsche oorlogsschip *Fly*, gekommandeerd door kapitein *Blackwood*, en op den 22sten daaraanvolgende is aldaar almede aangekomen de Engelsche oorlogs-kotter *Prince George*, gekommandeerd door den luitenant *Aird*, terwijl aldaar verwacht wordt de Engelsche oorlogsschoener *Bramble*, gekommandeerd door den luitenant *Yijli*, alle welke vaartuigen onder het opperbevel van kapitein *Blackwood*, ongeveer drie jaren geleden, uit Europa zijn vertrokken tot het opnemen en in kaart brengen van de Torres-straat en laatstelijk van Port Essington kwamen.

» *Batavia*, 8 November 1844.

» Op den 26sten October is de geheele kampong Sobokenking, gelegen nabij den westelijken uithoek hoofd-negorij Toeban, eene prooi der vlammen geworden.

» Door eenen fellen wind aangewakkerd nam dezelve spoedig zoodanig de overhand, dat er aan geen blusschen te denken was, en binnen minder dan een uur tijds 471 woningen en opstallen vernield werden.

» Drie honderd en zestien huisgezinnen zijn door deze ramp van huisvesting beroofd; de schade wordt op ƒ 9000 begroot.

Batavia, 12 November 1844.

» In den nacht tusschen den 17den en 18den October, is in

eene nabij de hoofdplaats Riouw gelegene kampong brand ontstaan, waardoor, in weerwil van de spoedig aangebragte hulp, aanzienlijke schade is veroorzaakt; onmiddellijk na het uitbreken van den brand hebben de resident van Riouw, de kommanderende officier van de aldaar ter reede liggende korvet *Boreas*, de havenmeester, de djoeragans en opvarenden van de aldaar gestationeerde gouvernements-kruisbooten zich naar de plaats van den brand begeven, alwaar zij weldra gevolgd werden door de barkas en eene sloep met manschappen van de *Boreas*, medebrengende de op dit vaartuig behoorende brandspuit; ongeacht de vereenigde pogingen van dezen, is men den brand eerst des namiddags ten een ure meester kunnen worden, nadat niet minder dan honderd woningen van aanzienlijke handelaren, zeven en twintig kleinere gebouwen, benevens eenige praauwen, eene prooi der vlammen waren geworden; de schade wordt opgegeven niet minder dan *f* 58,000 te bedragen; het verlies van menschenlevens heeft men echter niet te betreuren."

— Door den vice-president van den raad, waarnemenden Gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, waren benoemd:

tot adsistent-resident van Grissee (residentie Soerabaija) *D. L. Baumgardt*, thans adsistent-resident van Sambas;

tot adsistent-resident van Sambas *G. M. van de Graaff*, thans hoofd-adsistent bij de de thee-cultuur.

Gepensioneerd: de dirigerende officier van gezondheid der eerste klasse *C. van Haastert*.

Te Parijs heeft dezer dagen eene verkooping van handschriften plaats gehad. De catalogus bevatte omtrent zeshonderd nommers, welke grootendeels zeer belangrijk waren. Men verzekert dat een gedeelte dezer stukken afkomstig is uit eene beroemde verzameling van den engelschman *William Upcott*, die bijna twee en dertig-duizend brieven bijeengebragt heeft.

Sedert een jaar heeft er eene aanmerkelijke verandering in den prijs der handschriften plaats gegrepen. De meeste brieven, welke alleen onderteekend zijn, hebben veel van hunne waarde verloren; eertijds werd eene enkele handteekening van *Karel V* of van *Frans I* zeer duur verkocht, terwijl zij thans slechts weinig opbrengt. Van een anderen kant gaan sommige liefhebbers zeer zonderling te werk; velen hechten alleen belang aan het schrift en weinig aan den inhoud des briefs. Op deze verkooping is voor een brief van *Gessner* veel gelds besteed, terwijl men een brief van *Murat*, welke hij in 1813 aan *Napoleon* had gerigt, en die van het hoogste historische belang was voor 42 fr. heeft gelaten.

De brieven van *Hendrik IV*, welke vroeger tot 80 en 100 frs. stegen, zijn zeer in prijs verminderd sedert het onderzoek, hetwelk op last van den Minister van Openbaar Onderwijs in de bijzondere archieven gedaan werd; de laatste werd voor slechts 45 francs verkocht. Die van *Voltaire* zijn ook lager; een eigenhandig geschreven en onderteekende brief van dien schrijver, aan *Vauvenargues* gerigt, een briefje van hem aan *Thiriot*, benevens *le Rosaire*, eene onuitgegeven vertelling, een handschrift hetwelk aan *Voltaire* wordt toegeschreven, en waarvan in de correspondentie van *Mirabeau* gesproken wordt; aan wien het gerigt was, zijn gezamenlijk, met nog acht portretten, voor den zeer geringen prijs van 30 francs, door een' Engelschman bekomen. Eene fraaije *lettre d'amour* van *Hendrik VIII*, koning vau Engeland, aan *Anna van Boleyn*, met het opschrift: *A ma maitresse*, is door een' gedeputeerde met 251 francs betaald.

Een zeer belangrijke brief van *Luther*, waarbij men eene oorspronkelijke teekening van *Lucas Cranach* gevoegd had, welke het hoofd van den grooten hervormer voorstelde, is voor slechts 541 francs verkocht; de teekening alleen was meer waard. Een zeer hevige strijd is bij dezen verkoop ontstaan tusschen de twee beroemdste verzamelaars dezer hoofdstad, den heer *Feuillet de Conches*, onder-directeur bij het departement van buitenlandsche zaken, en den graaf *van Hunolstein*, gedeputeerde. De strijd rees over een geheel wetenschappelijken brief van twee groote bladzijden in folio, eigenhandig geschreven en onderteekend door den geleerden mathematicus *Isaac Newton*. Het was de eerste maal dat deze doorluchtige naam op de verkoopingen te Parijs verscheen; de overwinning is aan den eerstgenoemden liefhebber gebleven, die 745 francs betaalde. Met genoegen zag men dat dit merkwaardige stuk eene reeds zoo rijke verzameling zal versieren en bij de [illegible] handschriften zal worden geplaatst, welke men [illegible] kunnen aantreffen, als van *Michel Cervantes* en *Americus Vespucius*.

De Boa op de Twentsche heide.

Op eene onzer grootste heide-wegen aan de grenzen op den weg naar Emmelenkamp, verloor onlangs eene Dame van den wagen, zonder zulks dadelijk te bemerken, haren halspels of Boa. Kort daarop ging een boer, gewapend met zijne scherpe schop, dwars over den weg en zag op een kleinen afstand het hem geheel onbekende ding liggen. Hij naderde hetzelve, doch eene koude rilling overviel hem en hij trad schielijk een paar treden terug, toen het voorwerp kronkelend door den wind bewogen werd. Het lange vreemde ondier werd in het oog des onkundigen landmans hoe langer, hoe vreesselijker, en hij stond op het punt van daar te vlugten en het gevaar te ontwijken, toen hij zich over zijne vreesachtigheid schaamde. Hij naderde dus met alle behoedzaamheid en opgeheven schup de ruigharige slang en bragt haar eenen geweldigen slag toe, die hij door eenige forsche steken deed volgen. Hiermede bezig zijnde, hoorde hij achter zich iemand komen aanloopen: het was de knecht van jufvrouw *H.* die den boer toeriep: »Hola! hei vrind! heb je hem?" »Joh, hi is al dood!" zeide onze dappere Herkules, terwijl hij, voor alle securiteit het monster nog een paar ferme steken toebragt. »Hou op domme ezel!" zei de knecht; »Zie je dan niet dat het de Boa van onze jufvrouw is?" De boer begreep hier niets van en stond verwonderd te gapen, toen de knecht de fragmenten van het pelswerk bijeen raapte en naar den wagen terug liep. »O mijne arme Boa!" jammerde jufvrouw *H.* toen de knecht haar de stukken overhandigde.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.